

Stanovisko organizací Učitel naživo, Učitel'ská platforma, Otevřeno a Začni učit! ke jmenování Mikuláše Beka ministrem školství

Ministra školství Vladimíra Balaše, který na vlastní žádost ve funkci končí, nahradí dosavadní ministr pro evropské záležitosti za hnutí STAN, senátor a bývalý rektor brněnské Masarykovy univerzity Mikuláš Bek. Do funkce bude jmenován 4. května 2023. Organizace Učitel naživo, Učitel'ská platforma, Otevřeno a Začni učit! připomínají, že pro změny ve školství je klíčová kontinuita, a tudíž věří, že nový ministr naváže na své předchůdce v důležitých reformách a projektech v oblasti přípravy a podpory učitelů i ředitelů, které jsou zásadní pro zkvalitnění celého vzdělávacího systému. Jedná se především o zajištění dostatku finančních prostředků pro školství v rozpočtu na rok 2024, reformu pregraduální přípravy učitelů, novelu zákona o pedagogických pracovnících, novelu školského zákona a podporu pedagogického leadershipu.

Mikuláš Bek bude třetím ministrem školství za STAN a celkově v pořadí již čtvrtý ministr v tomto volebním období. Časté střídání ministrů a s tím spojená nestabilita není pro školství dobrou zprávou. O to více v době, kdy musí ministr školství čelit nelehkým výzvám jako je v první řadě vyjednání dostatku finančních prostředků pro školství v rozpočtu na rok 2024, dále například reforma vzdělávacího obsahu na základních školách, změna podoby maturit a jednotných přijímacích zkoušek nebo zajištění dostatku míst na středních školách. Pro kvalitu českého vzdělávání je však žádoucí, aby nový ministr pokročil rovněž v implementaci změn a reform, které započaly v uplynulých letech, a navázal tak na své tři předchůdce. Pro implementaci Strategie 2030+ a prosazení důležitých změn je potřebná kontinuita a úspěšné dotažení systémových změn. Připomínáme proto pět klíčových oblastí, kterým by se měl nový ministr věnovat:

Zajištění dostatku financí pro školství v rozpočtu na rok 2024. Vzdělávání musí být vládní prioritou a navzdory nelehké ekonomické situaci nelze dopustit, aby se na něm šetřilo. Kvalitní vzdělávání je základem vyspělé prosperující společnosti a investicí, která se mnohonásobně vyplatí. Dlouhodobě se přitom potýkáme například s nestabilním a nedostatečným odměňováním pedagogických, nepedagogických i akademických pracovníků či se zanedbanou komunikací systémových změn směrem k (odborné) veřejnosti. S ohledem na aktuální novelu zákona o pedagogických pracovníků bude v první řadě potřeba dodržet závazek garance nejméně 130% průměrné mzdy v ČR v průměru na platy učitelů v příštím roce.

Reforma pregraduální přípravy učitelů. Jedná se o [největší reformu](#) v oblasti přípravy učitelů na MŠMT od sametové revoluce a zásadní milník ve spolupráci ministerstva, fakult vzdělávajících učitelé, neziskového sektoru a dalších aktérů ve vzdělávání. Cílem je do roku 2024 výrazně proměnit podobu praxí studentů učitelství, podpořit inovace jejich přípravy a rozvoj oborových didaktik. Očekávanými výstupy jsou mj. vytvoření kompetenčního rámce absolventa učitelství, který má stanovit, jaké kompetence má mít kvalifikovaný učitel, a ukotvení provázejícího učitele jako specializované pozice pro zkušené učitele. Je proto potřeba pokračovat v její podpoře a zdárné implementaci, pro kterou je zásadní také dostatečná komunikace reformy směrem k cílovým skupinám i širší veřejnosti. Dosažení cílů reformy povede k zatraktivnění učitel'ské profese a prevenci nedostatku učitelů v ČR.

Novela zákona o pedagogických pracovnících, kterou Poslanecká sněmovna v dubnu 2023 schválila ve 3. čtení. Ta [obsahuje řadu smysluplných a potřebných změn](#) pro ředitele, učitele a žáky. Konkrétně se jedná o zavedení adaptačního období, ukotvení uvádějícího, provázejícího i třídního učitele a garanci platů učitelů navázáním na průměrnou mzdu v ČR. Tato opatření jsou důležitá pro prevenci odchodů ze školství, a tudíž nedostatku učitelů v tuzemsku. Je nutné novelu schválit Senátem a prezidentem ČR a začít pracovat na implementaci změn do praxe

včetně úprav prováděcích předpisů a nastavení systémové podpory podpůrným pedagogickým pracovníkům jako jsou školní psychologové či speciální pedagogové.

Novela školského zákona, která navazuje na novelu zákona o pedagogických pracovnících a zajistí provázejícím učitelům nutnou podporu. Ministerstvo školství [návrh zákona](#) v březnu 2023 předložilo vládě k projednání. Navrhovaná podpora provázejících učitelů je klíčovým předpokladem pro naplnění cílů probíhající reformy pregraduální přípravy učitelů, konkrétně zajištění kvality studijních praxí budoucích učitelů, a cílů Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+. Je proto nutné novelu co nejdříve schválit a začít pracovat na implementaci změn do praxe včetně úprav prováděcích předpisů.

Podpora pedagogického leadershipu u ředitelů v souladu se Strategii 2030+ a Programovým prohlášením vlády. Ředitelé nastavují kulturu a vizi školy, a mají tak velký vliv jak na profesní růst učitelů, tak na kvalitu učení všech žáků ve škole. Pedagogické vedení školy však není v ČR systémově uchopeno, Standard studia pro ředitele škol a školských zařízení se mu nevěnuje dostatečně. Čeští ředitelé oproti svým kolegům v Evropě v důsledku pociťují, že nejsou dostatečně vzděláváni v oblasti pedagogického leadershipu. To by se mělo změnit kvalifikačním studiem [Lídr školy](#) pro ředitele, které MŠMT pilotuje společně s NPI ČR a organizací Učitel naživo.

Kontakty:

Kateřina Konrádová, vedoucí Advokačního týmu Učitele naživo, +420 774 625 813

[Učitel naživo](#) je nezisková organizace s týmem expertů, která usiluje o modernizaci českého vzdělávání. Vyvinuli jsme a otestovali nové programy pro učitele a ředitele škol, které výrazně zlepšují učení dětí ve školách. Naším know-how se snažíme obohatit a proměnit veřejný vzdělávací systém, abychom naplnili naši vizi: Všechny děti se učí naplno, s radostí a rovnými šancemi a ze školy odcházejí připravené na výzvy a příležitosti 21. století.

Petra Mazancová, předsedkyně Učitelské platformy, +420 608 448 978

[Učitelská platforma](#) je profesním sdružením učitelek a učitelů MŠ, ZŠ, SŠ, VOŠ a ZUŠ, kteří se spojili s cílem zlepšit podmínky učitelské práce a kvality výuky.

Markéta Popelářová, vedoucí politického programu Otevřeno, +420 732 670 077

[Otevřeno](#) je hnutí studentů, učitelů a vzdělavatelů na pedagogických fakultách, které usiluje o proměnu vzdělávání budoucích učitelů.

Jana Fryzelková, jednatelka Začni učit!, +420 773 692 530

V [Začni učit!](#) provázíme potenciální učitele od první myšlenky na školství, přes výběr pedagogické kvalifikace, až po výběr a nástup do školy. Věříme totiž, že jen spokojení a motivovaní učitelé mohou mít spokojené a motivované žáky.